

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

КУРОРТОЛОГІЯ

підготовки	Магістр
спеціальності	241 Готельно-ресторанна справа
освітньо-професійної програми	Готельно-ресторанна справа

Силабус освітнього компонента «КУРОРТОЛОГІЯ» підготовки магістра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, освітньо-професійної програми Готельно-ресторанна справа.

Розробник: Ільїна О. В., доцент кафедри туризму та готельного господарства, кандидат географічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Ільїна О. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

© Ільїна О. В., 2023 р.

I. Опис освітнього компонента Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: Готельно-ресторанна справа Освітній рівень: другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
ІНДЗ: є		Лекції – 18 год.
		Практичні – 28 год.
		Самостійна робота – 66 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ПІП: Ільїна Ольга Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Посада: доцент кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація викладача: olga-v-ilyina@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курортологія в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни

Пререквізити: „Основи туризмознавства”, „Географія туризму”, „Туристичні ресурси України”.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Курортологія» є формування теоретичних вмінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування.

Завданням вивчення дисципліни «Курортологія» є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:

- теоретико-методологічних засад курортної справи;
- природних лікувальних факторів (кліматичних, бальнеологічних тощо), їх вплив на організм людини і застосування з лікувально-профілактичною метою в умовах курорту;
- використання у санаторно-курортному лікуванні фізичних факторів, лікувальної фізкультури, фітотерапії, апітерапії тощо;

- раціонального використання та збереження курортних ресурсів;
- організації санаторно-курортного лікування;
- управління санаторно-курортними закладами.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- основні властивості природних лікувальних факторів, властивостей та механізми їх впливу на організм людини;
- нормативно-правові акти у сфері курортології;
- вплив природно-ресурсних факторів на розвиток курортної справи;
- методи санаторно-курортного лікування;
- принципи організації курортної справи;
- загальних уявлень про курорти та їх типологію;
- курорти України та світу.

4. Результати навчання (компетентності).

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК4. Здатність створювати і впроваджувати продуктивні, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг.

СК 10. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

РН1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

РН4 Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

РН 7. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій).

РН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курортології. Організація санаторно-курортного господарства						
Тема 1. Курортологія як наука	16	2	4	8	2	ЗПР, УО / 4
Тема 2. Курорти – провідний сегмент туристського ринку. Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого	10	2	2	6		ЗПР, УО / 3

туризму						
Тема 3. Санаторно-курортний комплекс України	16	2	4	8	2	ЗПР, УО / 3
Тема 4. Види і методи курортного лікування	8		2	6		ЗПР, УО / 4
Тема 5. Організація санаторно-курортного лікування. Управління санаторно-курортними закладами	12	2	2	8		ЗПР, УО / 3
Разом за змістовим модулем 1	64	10	14	36	4	17
Змістовий модуль 2. Природні лікувальні ресурси та їх використання						
Тема 6. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані	12	2	4	6		ЗПР, УО / 3
Тема 7. Клімат та кліматотерапія. Методи кліматолікування. Медична кліматологія	14	2	4	8		ЗПР, УО / 3
Тема 8. Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення	16	2	4	8	2	ЗПР, УО / 3
Тема 9. Лікувальні грязі (пелоїди та пелоїдолікування)	14	2	2	8	2	ЗПР, УО / 4
Разом за змістовим модулем 2	56	8	14	30	4	13
ІНДЗ						10
Самостійна робота						
Усього годин	120	18	28	66	8	40

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Курорти – провідний сегмент туристського ринку 1. Історія розвитку курортної справи. 2. Курорти України. 3. Визначення класифікації курортів.	6
2	Клімат та кліматотерапія 1. Географічне положення курортів та клімат курортів. Кліматичні курорти та кліматичне лікування. 2. Характеристика медичного оцінювання погоди та клімату. 3. Кліматичні споруди. Санаторно-технічне обладнання курортних споруд.	6
3	Методи кліматолікування. Медична кліматологія 1. Визначення аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. 2. Методи кліматолікування . 3. Фізичні та фізіологічні основи дизиметрії і дозування кліматолікувальних процедур – їх характеристика. 4. Використання клімату з лікувальною метою. Аналіз впливу клімату на організм, адаптація, акліматизація.	6

	5. Кліматичні курорти. 6. Загартовування, види загартовування – вплив клімату на організм людини.	
4	Лікування водою. Лікування паром 1. Питна вода, питної прісної води. 2. Особливості лікувального впливу на організм прісної води. 3. Водні ресурси України і їхнє цільове використання в санаторно-курортній справі. 4. Водні процедури, напрямки водо-лікувальних процедур. 5. Вплив водолікувальних процедур на організм. 6. Історія лазень і саун. 7. Лікування паром. 8. Використання різних бань.	6
5	Пелоїди та мінеральні води. Лікування глиною 1. Характеристика хімічного змісту пелоїдів та мінеральних вод. 2. Визначення механізму дії грязьових процедур на організм. 3. Характеристика використання пелоїдів, глини та інших субстанцій з метою лікування.	4
6	Фітотерапія. Апітерапія 1. Використання рослин, їх властивості. 2. Самолікування. 3. Мед та його використання при хворобах.	4
	Лікувальна фізкультура, масаж 1. Використання ЛФК на курортах. 2. Використання масажу у санаторно-курортних умовах.	4
7	Новітні рекреаційні технології. 1. Талласорекреаційні технології. 2. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори. 3. Організація «універсальних» курортів та сучасні SPA технології.	4
8	Організація санаторно-курортного лікування. 1. Санаторно-курортне харчування. 2. Санаторно-курортне лікування. 3. Дієти у санаторно-курортному лікуванні	4
9	Санаторно-курортне господарство Європи. 1. Бальнеологічні курорти Європи. 2. Кліматичні курорти Європи. 3. Гірськолижні курорти Європи. 4. Аналіз сучасного стану курортного господарства.	6
10	Курортне господарство країн Азії. 1. Загальна характеристика курортного господарства. 2. Підходи до організації курортного дозвілля. 3. Сучасний стан розвитку курортного господарства	4
11	Курорти Америки 1. Загальна характеристика курортного господарства. 2. Класифікація курортів Америки. 3. Сучасний стан розвитку курортного господарства	4
12	Курорти Африки, Австралії та Океанії 1. Загальна характеристика курортного господарства. 2. Обслуговування на курортах міжнародного класу. 3. Оцінка розвитку курортного господарства	4
13	Сучасні тенденції розвитку та управління курортами 1. Санаторно-курортний кластер як інноваційна форма розвитку території. 2. Закордонний досвід управління та розвитку курортами.	4
	Разом	66

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Поточний контроль (макс = 40 балів)									Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2		Модуль 3					
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	4	3	3	3	3	4	10	30	30	100

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, вираженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів. Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела

інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації (посилання: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – екзамен. У білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульної контрольної роботи і додаються бали, набрані на екзамені. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

Перелік питань до екзамену:

Курорти – провідний сегмент індустрії туризму. Класифікації курортів.

Типологія та міжнародні класифікації курортів.

Санаторно-курортні й оздоровчі заклади, їх типізація.

Історія розвитку санаторно-курортної справи у світі, етапи розвитку.

Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні.

Кліматолікування у санаторно-курортній практиці.

Вплив клімату на організм людини. Типи і класи клімату.
 Бальнеолікування у санаторно-курортній практиці.
 Типи мінеральних вод та їх застосування у санаторно-курортному господарстві.
 Лікувальні мінеральні води України.
 Грязелікування. Основні типи лікувальних грязей.
 Лікування глиною у курортній практиці.
 Водні рекреаційні ресурси в курортології
 Термотерапія в санаторно-курортному лікуванні.
 Таласотерапія та SPA-процедури у курортній практиці.
 Фітотерапія в курортній практиці.
 Апітерапія у курортній практиці.
 Нетрадиційні методи оздоровлення.
 Фізіотерапія: поняття, методи.
 Новітні таласорекреаційні технології.
 Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори.
 Лікувальна фізкультура та лікувальний масаж.
 Управління санаторно-курортними закладами.
 Курортний комплекс України та його характеристика.
 Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в країнах Північної Європи.
 Розвиток курортної справи в Чехії. Характеристика найвідоміших курортів.
 Бальнеологічні курорти Німеччини, їх характеристика.
 Бальнеологічні курорти Австрії, їх характеристика
 Кліматичні курорти Італії, їх характеристика
 Бальнеологічні курорти Франції, їх характеристика
 Кліматичні курорти Франції, їх характеристика
 Кліматичні курорти Туреччини, їх характеристика.
 Кліматичні курорти Єгипту, їх характеристика.
 Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в Греції.
 Курорти Болгарії, їх характеристика.
 Курорти Хорватії, їх характеристика.
 Кліматичні курорти Чорногорії, їх характеристика.
 Лікувально-оздоровчий туризм в країнах Північної Америки.
 Курортне господарство Азії.
 Бальнеологічні курорти Азії.
 Кліматокумисолікувальні курорти.
 Приморські курорти Азії.
 Курорти Африки.
 Курорти Австралії та Океанії.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання

82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перекладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

Заваріка Г.М. Курортна справа: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2015. 264 с.

Клапчук В. М. Основи санаторно-курортної справи: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фліант, 2012. 136 с.

Кравець О. М., Рябев А.А. Курортологія: Підручник. Харків ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2017. 167 с.

Кушнірук Ю.С. Рекреалогія: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2015. 148 с.

Мендела І. Я. Розвиток курортів Івано-Франківської області. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 14(2). С. 40-43.

Парфіненко А. Ю. Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні (у порівнянні з країнами Центральної Європи). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2018. Вип. 7. С. 130–135.

Павловська Т. С., Яроменко О. В., Ільїна О. В. Організація рекреаційних послуг : навч. посіб. Луцьк : Терен, 2017. 196 с.

Про курорти : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III. Дата оновлення: 02.10.2018. URL: Степанов Е.Г. Основы курортологии: Уч. пособие. Харьков: ХНАГХ, 2006. 326с.

Рутинський М. Класифікація та типологія курортів. *Вісник Львівського університету* : Серія геогр. Вип. 34. 2007. С. 236-246.

Степанов Е.Г. Основы санаторно-курортного лечения: Уч. пособие. Харьков: ХНАГХ, 2006. 332с.

Степанов Е.Г. Основы курортологии и санаторно-курортное лечение: Учебное пособие. Харьков: Кроссрод, 2007. 584 с.

Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2006. 264 с.

Туристична курортологія / Укл. Бойко І.Д., Савранчук Л.А. Чернівці: Рута, 2007. 116 с.

Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Додаткова:

Ільїна О. В., Ільїн Л. В. Продукти озерного седиментогенезу та перспективи їх використання у санаторно-курортній галузі. Альтернативний туризм: Матеріали науково-практичного семінару (Львів, 30 вересня 2022 р.). Львів: ЛДУФК імені І. Боберського, 2022. С. 72–75.

Ільїна О. В. Пелоїди озер як лікувально-оздоровчий ресурс проєктованого курорту „Шацьк”. Шацьке поозер’я в контексті змін клімату : збірник матеріалів VI Міжнародної

науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю від дня народження професора Петліна В.М. (1–3 жовтня 2021 р.). Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2021. С. 130–131.

Пасічник М.П., Ільїна О. В. Ресурсні чинники розвитку лікувально-оздоровчого туризму Волинської області. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм.* 2021. Т. 4., № 1. С.40–53. DOI: 10.31866/2616-7603.4.1.2021.235147

Ільїна О. В., Єдинак Н. А. Нетрадиційні методи лікування як чинник підвищення конкурентноспроможності санаторно-курортних підприємств. *Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія.* Видання шосте. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2020. С. 168–182.